

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas IV. De Actibus essentialiter bonis vel malis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

sed per exclusionem non attractionis directę, potius illud directę appetendo: & cum etiam medium in se specialem bonitatem habeat, quare illa directę in se appetita, non adferet bonitatem specialem? sicut adferunt bonitates alie. Et certę melius est eligere martyrium propter Deum sumę dilectum, quā propter eundem eligere deambulationem; & tamen hic diversitas venit nonnisi a medio.

Neq; valet si dicas, in electione melioris medii, crescere meritum nonnisi ratione intentionis, quę tunc est intensior; quia nullā positā majori intentione, non repugnat illam bonitatem desumi. Argumentumque factum procedit de tendentia in ipsummet medium melius quā tale; ad quod per accidens se habet intensior intentio. Urget etiam Arriaga, quod voluntas pro sua libertate possit amare intensę levem aliquam mortificationem & remissę valde amare aliam longę majorem; nullaque posita melioritate in fine, potest sequi melioritas actus, ex melioritate medii in se appetiti; procurabiturque tunc majus bonum divinum, sed contentum nonnisi in meliori medio: cumque utilitas illius medii in finem, non in fine, sed in ipso medio habenda sit, ex ipso etiam medio, desumetur bonitas major.

DIFFICULTAS IV.

De Actibus essentialiter bonis vel malis.

ASSERO 1. *Actus intrinsecę bonus, seu non idę bonus, quia imperatur, non potest reddi intrinsecę malus; sed neque actus intrinsecę malus, seu non idę malus, quia imperatur, potest reddi intrinsecę bonus.* Idem assertum sic alii ponunt. *Dantur actus, quibus essentialis est sua moralitas.*

RATIO 1. est. Quia eo casu & redderetur ille actus non bonus & non redderetur; redderetur quidem ut supponitur; non redderetur autem; quia ad hoc contradictionis membrum verificandum nulla posset adferri sufficiens mutatio: vel enim esset extrinsecę, & sic intrinsecę non redderet objectum malum: non etiam intrinsecę, quia quocunque intrinsecę alio de novo posito, jam non hic actus intrinsecę speciatim erit malus, sed alius alia intrinsecę dicens.

RATIO 2. est. Quia impossibile est, ut essentia rerum mutentur. Ergo nec actus qui est essentialiter bonus, potest reddi essentialiter malus.

RATIO 3. Quia dantur objecta aliqua immutabiliter bona. Ergo & actus dabuntur immutabiliter boni.

ASSERO 2. *Actum intrinsecę bonum vel malum posse reddi bonum vel malum non moraliter.* Utor potius hac phrasi bonum vel malum non moraliter, ut ostendam eadem intrinsecę predicata manere actus, licet extrin-

secę vitientur. **RATIO** Asserti; quia idem actus manens cum sua intrinsecę bonitate potest fieri necessariō; Ergo erit bonus non moraliter: quia actus bonus moraliter debet fieri liberę ut suppono; sed idem actus bonus potest fieri non liberę. Ergo. Quod etiam contingeret in odio Dei, si idem numero fiat in phrenesi, quod fieret in pleno potentiarum usu.

ASSERO 3. *Posse actum intrinsecę bonum supernaturalem reddi extrinsecę malum ratione prohibitionis.* Circa hoc assertum divisi sunt Auctores. Aliqui concedunt accedente prohibitionē posse illum reddi malum; ita docuit Durandus, Capreolus, Vasquez, Tannerus, Hurtado, & post illos Ripalda d. 50. f. 8. Negat autem Suarez, Kon. Granado, Gabriel, & post illos Oviedo Cont. 7. n. 37. Alii autem cum Oviedo n. 45. concedunt actum supernaturalem posse prohiberi non tamen fieri malum. Alii concedunt, quod aliqui actus prohiberi possint, negant id de actu charitatis, in qua sententia fuit Basil. Legionensis, Lorca.

Et quidem quod Deus possit prohibere actum supernaturalem.

RATIO. Tum quia, ut urget Ripalda cit. si Deus non posset prohibere actum intrinsecę bonum eumque supernaturalem, id idę esset, quia non potest odisse bonum, sed sine ullo odio boni potest illum actum prohibere, quod ipsum probat; sine ullo odio actus supernaturalis, potest Deus nolle existentiam actus supernaturalis: libera enim est illius existentia. Ergo & prohibitionē potest illam non-existentiam discernere. Tum, quia nulla in hoc repugnantia, possuntque Deo subesse rationes justę, quibus moveatur, ad formandum hoc pręceptum, v. g. etiam ad exercendum suum dominium circa objectum nullam involvens turpitudinem indignam Deo. Tum, quia per multos ex oppositis potest prohiberi actus naturalis bonus; Ergo prohiberi poterit & actus supernaturalis bonus: immo videtur de facto intercessisse prohibitionem aliquorum supernaturalium: est enim supernaturalis conversio Eucharistica, & tamen illa prohibetur fieri v. g. in peccato mortali, & si fiat, ratione illius prohibitionis, redditur extrinsecę mala.

DICES 1. Si posset prohiberi actus supernaturalis intrinsecę bonus, pręceptum illud nullius valoris esset: quia daretur de objecto, quod non est transgressibile: & sicut pręceptum datum Petro ut sit homo, est pręceptum nullius valoris; independentem enim ab omni prohibitionē oppositum non potest fieri: sic etiam supposita prohibitionē actus supernaturalis, non posset jam fieri supernaturalis actus; involve- ret enim turpitudinem, cujus Deus specialis causa esse non potest.

RESPONDETUR. Negando quod tunc involveret ille actus supernaturalis turpitudinem

intrinsecam, sed haberet nonnisi extrinsecam turpitudinem ratione prohibitionis; idem enim invariatus actus posset manere, etiamsi non foret prohibitio. Unde ad illum actum secundum illius intrinsecam, posset specialiter concurrere Deus, licet ad complacentiam in transgressione illius praecepti, Deus tanquam specialis causa, concurrere non posset. Specialitas porro in praesenti non in hoc stat, quod ad illum actum concurreret Deus cum inclinatione, sed quia concurreret concursu excedenti, quem tamen quantum ex illo nollet tunc fieri: sicut nollet quantum ex se Deus, ut fiat conversio Eucharistica, in mortali.

DICES 2. Non potest explicari, forene ille actus intrinsecè malus?

RESPONDETUR. Non fore intrinsecè malum. Ratio, quia eadem in individuo conversio Eucharistica, posset fieri in gratia. Fore autem illum actum extrinsecè malum. Ratio est. Tum, quia actus qui procedit secundum merita objecti, & nihilominus ultra illa sua praedicata, habet aliquam dissonantiam, est actus extrinsecè malus, sed ille actus est talis, ut probatum supra, habetq; annexam transgressionem praecepti; Ergo est extrinsecè malus. Tum, quia actus bonus, qui fit ob finem vanæ gloriæ, est extrinsecè malus; Ergo idem in praesenti dicendum. Tum, quia malitia separabilis ab actu, est malitia extrinseca, sed illa malitia est separabilis ab actu: manens enim idem in entitate actus, posset fieri, si non esset prohibitio.

DICES 3. Si actus supernaturalis esset extrinsecè malus, posset etiam esse extrinsecè malus actus amoris Dei: hoc non potest dici, quia actus qui est conformis ultimo fini non potest prohiberi, ille actus est conformis ultimo fini. Ergo

RESPONDET Ripalda. Actum dilectionis non esse conformem ultimo fini: ita ut excludat omnem difformitatem etiam offensæ venialis; licet excludat offensam mortalem: Quod si non excludit offensam venialem, poterit sub illa prohiberi.

DICES 4. ex Oviedo. Posita cognitione praecepti prohibentis illum actum, non potest esse ille actus honestus, destruiturq; objectum illius honestum. Quod ipsum probatur. Quia objectum talibus circumstantiis affectum honestum non est; quia honestas ut sic, excludit quamlibet malitiam. Jam autem virtus eo ipso, quod inclinet ad hanc specificam honestatem, inclinat ad rationem communem honestatis, quæ dicit carentiam omnis turpitudinis.

RESPONDETUR. In primis retorquendo argumentum, qui scilicet fieri possit, ut imperetur ab actu malo, actus bonus. Neque valet si dicas, disparitatem esse, quia actus imperans praecedit imperatum: Sic enim & malus finis, & notitia praecepti, & volitio transgrediendi pot-

est praecedere actum supernaturalem. Directe autem dici potest, quod honestas ut sic, honestas inquam simpliciter, excludat malitiam ut sic; licet non excludat omnem malitiam honestas ut sic, communis ad honestatem simpliciter, & honestatem secundum quid. Tu autem nondum probas non dari honestatem ut sic, communem ad honestatem simpliciter, & honestatem secundum quid.

INSTABIS 1. Illud objectum judicatur simpliciter honestum, quod est conveniens homini ut rationali, & quod hic & nunc omnibus pensatis consonum est rationi; Ergo, eo ipso, quod objectum habeat circumstantiam prohibitionis, hic & nunc non censetur honestum.

RESPONDETUR. Instantiam esse praeter suppositionem: negamus enim esse illud objectum honestum simpliciter; quia non est exclusivum omnis turpitudinis, sed est honestum, si sumatur praecise actus secundum motivum suum intrinsecum.

INSTABIS 2. Etiam si circumstantia cadat supra actum, & non supra objectum extrinsecè tamen afficit objectum, & facit ne objectum hic & nunc proponatur, ut honestum: quia ad hoc ut objectum honestè ametur, non est judicandum tantum cum honestate quasi intrinseca, sed etiam cum extrinseca honestate objecti, ita ut judicetur hic & nunc ex omni capite capax esse terminandi actum simpliciter honestum, quod potest judicari, dum judicatur actum ad ipsum terminatum, fore inhonestum.

RESPONDETUR. Posse tunc proponi objectum ut honestum intrinsecè; quod enim semel est honestum intrinsecè, semper est honestum intrinsecè cum hoc tamen stat ut judicetur inhonestum extrinsecè. Nego autem requiri ad honestatem intrinsecam, ut judicetur actus etiam extrinsecè honestus.

INSTABIS 3. Implicat voluntatem tendere in objectum propter sui honestatem, dum cognoscitur hanc esse quasi extrinsecè impeditam, ad seipsam actui communicandam; hoc autem tum temporis fit.

RESPONDETUR. Etiam tunc tendi in objectum propter illius honestatem, non per exclusionem omnis turpitudinis, sed per inclusionem honestatis intrinsecæ, in seipsa directe attractæ. Negoque tunc non posse actui honestatem intrinsecam communicari.

DICES 5. Quando objectum indifferens prohibetur, jam non manet indifferens; Ergo nec actus supernaturalis prohibitus, erit bonus.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia nomine objecti indifferents venit objectum, ne extrinsecè quidem prohibitum: Nego autem quod nomine actus intrinsecè boni veniat actus, ne quidem extrinsecè prohibitus. Quamquam rigoroſe loquendo objectum de se indifferens,

ferens, nunquam redditur intrinsecè malum, cum actus circa illud, posset fieri idem in entitate bonus. Illud quod in tali peccato habet intrinsecam malitiam, est non obedire superiori, quod objectum non est indifferens ad malitiam.

Videtur tamen esse specialis turpitudine, ut sit actus extrinsecè malus, & tamen supernaturalis.

ASSERO 4. *Aliquem actum non posse reddi malum extrinsecè malitiâ mortali.*

RATIO, quia tale præceptum in aliquo actu esset impossibile transgressu. Quod ipsum probatur, quia non posset illud præceptum transgredi quisquam mortaliter nisi habendo illum actum; sed datur talis actus, qui non potest haberi, quando est mortalis prohibitio; nempe actus amoris super omnia, quia hic actus non stat cum mortali.

ASSERO 5. *Aliquem actum non posse reddi malum extrinsecè etiam malitiâ veniali.* Talis actus est v.g. nolle etiam venialiter transgredi præcepta Dei.

RATIO. Quia habens talem actum, & peccaret venialiter, ut supponitur, transgredere-
tur enim præceptum sub veniali; & non peccaret; quia actu qui ne venialiter quidem peccare vult, non peccatur venialiter.

ASSERO 6. *Actum intrinsecè malum posse esse extrinsecè bonum.*

RATIO. Quia ex intentione bona potest eligi malum medium v.g. furtum ad dandam elemosinam; & cur tunc non erit actus ille extrinsecè bonus?

ASSERO. *Actum externum eundem posse de malo in bonum, de bono in malum transire.*

RATIO. Quia unus idemque actus externus potest nunc à bona, nunc à mala voluntate imperari.

DIFFICULTAS V.

An unus idemque actus possit bono & malo motivo simul moveri?

ASSERO 1. *Impossibile esse unum eundemque actum esse intrinsecè bonum & intrinsecè malum ratione ejusdem intrinsecè predicati.* Ratio, quia verificarentur tunc duo prædicata contradictoria, de eodem, ratione ejusdem: nempe non esse bonum, esse bonum.

ASSERO 2. *Possibile esse unum eundemque actum, moveri motivo intrinsecè bono & motivo intrinsecè malo.* Est assertum post alios Oviedo cit. n. 36. post alios contra Arriaga d. 21. n. 10. & contra Elparza & Rosmer.

RATIO. Quia ex una parte potest unus idemque actus, ut suppono ex Animasticis, pluribus motivis moveri, & ex alia parte nulla est repugnantia, quæ prober illa motiva conjungi secum non posse. Deinde, quia si ali-

quid obstarat asserto, maximè obstarat, quòd bonum debeat esse ex integra causa: sed hoc non obstat: quia quamvis aliquo orto defectu non possit esse denominatio simpliciter boni, inde non sequitur, quòd nihil jam boni habere possit; sic v.g. quamvis aliquis non possit denominari sanus, qui laborat dentibus, cum hoc tamen stat, quòd possit habere sanos oculos. Argumentum item negativum non tantum non respuit, sed etiam deponit præmissam unam affirmativam: peccatum ipsum supposito, quòd in negativo consistat, formaliter non respuit entitatem physicam actus; & sic de reliquis. Ergo nec malitia motivi deponet exclusionem motivi boni.

Quod autem dicit Arriaga, contingere posse v.g. sanitatem in uno membro, aegritudinem in alio; quia illæ partes sunt distinctæ realiter, non convincit. Nam quòd potest esse ratione partium distinctarum realiter, cur non potest esse ratione etiam finium, & motivorum distinctorum realiter? Et sicut unum eundemque realem actum potest specificare ens & non ens; ut si dicam indivisibili actu, ens dicit negationem non entis: cur etiam eundem actum specificare non poterit duplex motivum bonum & malum.

ASSERO 3. *Actum illum non fore simpliciter bonum.*

RATIO. Quia bonum simpliciter, est simpliciter perfectum, perfectum simpliciter, est simpliciter carens omni defectu: ille autem actus, non careret simpliciter omni defectu: haberet enim defectum aliquem, includendo scilicet etiam malum motivum. Imò actus ille erit simpliciter malus: quia idem in entitate non poterit poni, ut sit simpliciter bonus; licet possit etiam appellari secundum quid bonus, ratione alius boni motivi: ad eum modum quo aliquis dicitur simpliciter æger, licet secundum quid v.g. secundum aurículas sit sanus.

DICES 1. cum Suarez. Non potest derivari honestas nisi propter se ametur: tunc autem propter se non amatur; non enim potest apprehendi honestas in objecto vitioso ceteroqui.

RESPONDETUR. Sub diverso respectu apprehenditur illud objectum ut bonum, & propter se amatur illa formalitas.

DICES 2. cum eodem. Omnis honestas regulatur per prudentiam; prudentia autem excludit omnia mala, etiam accidentalia.

RESPONDETUR. Etiam tunc prudentia excludit illam malitiam, sed solum dicitur, illam alteram honestatem esse bonam; hæcque pendet à prudentia; formalitas autem mali motivi opponitur prudentiæ.

DICES 3. ex Arriaga. Eadem indivisibilis entitas, non potest respectu ejusdem hominis simul & semel prohiberi, & mandari: Ergo nec habere motivum bonum & malum.

RESPONDETUR. Unam eandemque indivisibi-

P.
1100
WSK
A. e. Z.
VI